

Evropski odgovor na prihodnost turizma

Turizem 4.0 – Največji raziskovalno-razvojni projekt v zgodovini Slovenije na temo turizma

Nova Gorica, 15. 1. 2019

Medtem ko Evropska unija kuje načrte, na kakšen način odgovoriti na izzive, ki jih ima tretji najpomembnejši gospodarski sektor na svetu, je v Sloveniji že nastala iniciativa, ki morebiti postane evropski odgovor na razvoj turizma in njegovega vpliva na razvoj celotne družbe. V sklopu največjega raziskovalno-razvojnega projekta v zgodovini Slovenije na temo turizma trenutno poteka raziskava turističnega ekosistema v Sloveniji. Namen je razumeti procesne in tehnološke potrebe deležnikov turističnega gospodarstva in identificirati možnosti oblikovanja bolj sodelovalnega turističnega gospodarstva, ki se lahko postavi ob bok velikim platformam, saj te v lokalnem okolju ne pustijo niti denarja niti podatkov.

Razdrobljenost turističnega sektorja

Na svetu je turizem tretja največja gospodarska izvozna panoga, za kemijsko in naftno industrijo ter pred avtomobilsko industrijo. Pomen razvoja turizma je za Evropo osrednjega pomena, saj je že sedmo leto zapored globalna rast turizma višja od globalne ekonomske rasti, v 2017 za kar 4,6%. Poleg tega je v evropskem turizmu zaposlenih skoraj 10% prebivalcev Evropske unije, kar predstavlja približno 37 milijonov delovnih mest. Čez 10 let pa naj bi število delovnih mest povezanih s turizmom naraslo že čez 42 milijonov. Evropa je najbolj popularna destinacija na svetu, kajti več kot polovica vsega mednarodnega turizma se zgodi na evropskih tleh. Ravno zato boli in jezi dejstvo, da je disrupcija prišla od drugod in sedaj ti velikani krojijo naš razvoj. Medtem, ko države razmišljajo, kako reagirati, denar odteka drugam.

Evropska komisija želi v naslednji finančni perspektivi (2021 – 2027) odločno podpreti razvoj inovacij na področju turizma. Približno milijardo evrov bo namenjenih povezovanju podjetij z državo, združenji in raziskovalnimi institucijami, investicijam v platforme ter ekonomskemu in znanstvenemu razvoju turizma. Podpora investicijam, regionalnemu razvoju in inovacijam bo namenjena nastanku in delovanju mednarodnih pan-evropskih gospodarsko interesnih združenj. Namreč, turistični sektor je sedaj zelo razdrobljen z zelo majhno razvojno sposobnostjo in kapitalsko šibek. Perspektivna, inovativna in znanja polna mala evropska podjetja kupujejo večinoma Kitajci. *»S povezovanjem bodo nastala združenja, ki bodo močnejša in seveda odpornejša na prevzeme. Poleg tega je edinstvenost turizma v tem, da se proizvodnje ne da kar preseliti na Kitajsko,«* razlaga **dr. Boštjan Brumen**, v Strateško in inovacijsko – razvojnem partnerstvu **SRIP »Trajnostni turizem«**, ki ga vodi Turistično gostinska zbornica Slovenije, zadolžen za internacionalizacijo, drugače pa dekan Fakultete za turizem (Univerza v Mariboru), ki je tudi partner v raziskovalnem projektu

in predstavlja Slovenijo v evropski platformi pametne specializacije »Digitalizacija in varnost v turizmu«.

Majhna sprememba v turizmu, velika sprememba za družbo

»V raziskovalnem projektu *Turizem 4.0 prvič v zgodovini Slovenije turistična panoga dobiva svojo vlogo tudi na raziskovalno razvojni ravni,*« dodaja **dr. Emil Juvan**, docent in predstojnik Katedre za trajnostni razvoj destinacij na **Fakulteti za turistične študije – Turistica** (Univerza na Primorskem), ki v raziskavi vodi modul razvoja ekosistema. V konzorciju z vodilnimi strokovnjaki treh slovenskih univerz, poleg omenjenih sodeluje še **Fakulteta za računalništvo in informatiko** (Univerza v Ljubljani) in pridružen član **Skupnost občin Slovenije (SOS)**, medtem ko projekt, ki je sofinanciran s strani Ministrstva za Izobraževanje, znanost in šport RS, vodi podjetje **Arctur d.o.o.** Namen projekta je ustvariti ekosistem in modele sodelovanj, ki bodo omogočili nastanek nove vrste interesnih združenj.

Takšna združenja bodo imela kompetence in raziskovalno-razvojni duh, da najdejo rešitve za preusmerjanje turističnih tokov, ustvarjanje personalizirane turistične izkušnje in spodbujanje pozitivnega učinka. »*Na svetu je letno 1,3 milijarde turistov. Če tukaj uspemo ustvariti majhno spremembo, ima to učinek na celotno družbo. Naše rešitve, kot na primer nagrajevalni e-vavčerji, se naslanjajo na cilje trajnostnega razvoja Združenih narodov in bodo začetnice teh sprememb. Ustvariti želimo evropski odgovor za prihodnost turizma,*« je povedala **dr. Urška Starc Peceny**, vodja projekta in raziskovalne ekipe pri Arcturju, ki je inicijarala tudi **Partnerstvo za Turizem 4.0**, ki ga sestavljajo različni deležniki z raznolikih področij, povezanih s turizmom, od občin, ministrstev, do podjetij, univerz in drugih organizacij ter posameznikov. V Sloveniji so deklaracijo za pridruženost k partnerstvu podpisale številne ustanove, med drugimi **Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo RS, Ministrstvo za javno upravo RS ter Turistično gostinska zbornica Slovenije**. Poslanstvo Partnerstva za Turizem 4.0 je odkrivanje inovacijskega potenciala v turističnem sektorju ter ustvariti nov format dinamičnega in sodelovalnega ekosistema, v katerem turizem postavlja v središče lokalno skupnost, ki sobiva v interakciji s turisti, turističnimi ponudniki in državo.

V sklopu partnerstva se že odvijajo aktivnosti mednarodne promocije in implementacije Turizma 4.0, predvsem preko evropskih programov mednarodnega sodelovanja, kot so *Interreg Danube, Interreg Mediterranean in Interreg Alpine Space*. Pri slednjem Arctur sodeluje z Ekonomsko fakulteto Univerze v Ljubljani kot vodilnim partnerjem in s partnerji iz petih drugih držav v Alpah. Prav tako je podjetje Arctur kot nadaljevanje raziskovalnega projekta Turizem 4.0 s Turistično gostinsko zbornico Slovenije, sestavilo močan konzorcij za prijavo na razpis "DEMO Piloti II 2018" v vrednosti 10,7 mio evrov. V sklopu teh aktivnosti bodo turistični ponudniki in visoko tehnološka podjetja soustvarjali projekt razvojno demonstracijske narave, kjer bodo izsledki znanstvenih raziskav implementirani v resnično poslovno okolje. »*Tourism 4.0 Living Lab Slovenia bo eden rezultatov projekta. V njem bo moč simulirati in testirati tehnologije ter sodelovanje med deležniki in ima potencial, da bo to slovenska zgodba,*

ki se bo aplicirala po Evropi in širše,« je poudaril **Tomi Ilijaš**, direktor podjetja Arctur, ki že več kot 25 let orje ledino na področju uvajanja novih tehnologij.

Vsi deležniki vabljeni k soustvarjanju prihodnosti turizma

Za učinkovit razvoj so naprej potrebne bazične raziskave in znanje. Pri omenjeni raziskavi turističnega ekosistema v Sloveniji gre za prvo celovito raziskavo o stanju in potrebah slovenskega turizma. Za realno izvedbo raziskave je ključno, da svoje izkušnje, stališča in potrebe izrazi čim več s turizmom povezanih podjetij in organizacij. Le tako bo moč celovito in uporabno ugotoviti, kakšne so zmožnosti, potrebe in želje slovenskega turističnega sistema in tako oblikovali uporabne in izvedljive rešitve za dvig uspešnosti in dodane vrednosti v turizmu. Raziskava se izvaja s pomočjo telefonskega anketiranja oziroma v kolikor to ni mogoče, preko spletne ankete. Raziskava celovito pokriva področje izvajanja in inoviranja poslovnih procesov ter sodelovanja z drugimi deležniki turizma; v javnem, zasebnem in civilnem sektorju. Vsi, ki so zainteresirani za sodelovanje, se lahko tudi samoiniciativno prijavijo na info@tourism4-0.org.

Več informacij:

www.tourism4-0.org/

www.facebook.com/tourism4.0/

www.twitter.com/Tourism4_0

www.linkedin.com/company/tourism4-0/